

<i>Slovácký kraj</i>	<i>Věstník inženýrské komory pro</i>
<i>Stráž Moravy. Věstník Národní jednoty pro</i>	<i>československou republiku</i>
<i>východní Moravu</i>	<i>Věstník Ústředního spolku jednot</i>
<i>Tagesbote aus Mähren</i>	<i>učitelských na Moravě</i>
<i>Tagesbote aus Mähren und Schlesien</i>	<i>Volksfreund</i>
<i>Úřední list c. k. okresního hejtmanství</i>	<i>Znaimer Volksblatt</i>
<i>a okresní rady školní v Místku</i>	<i>Znaimer Volksbote</i>
<i>Valašské noviny</i>	<i>Znaimer Wochenblatt</i>

Literatura a tištěné prameny (mimo periodik)

- 130 let sboru dobrovolných hasičů Křižanov, 1874–2004. Křižanov 2004.
- ACQUAVIVA, Sabino: Some Reflections on the Parallel Decline of Religious Experience and Religious Practice. In: BARKER, Eileen – BECKFORD, James A. – DOBBELAERE, Karel (eds.): *Secularization, Rationalism and Sectarianism*. Oxford 1993, s. 47–58.
- ADAMEC, Tomáš a kol.: *Frýdek-Místek*. Praha 2014.
- Akademická encyklopedie českých dějin*. Sv. 4: D–G, Praha 2015, s. 87–88.
- ALBERT, Eduard: *Ekonomika moravského zemědělství v druhé polovině 19. století 1.* (Prameny historie zemědělství a lesnictví, sv. 8). Praha 1970.
- Almanach moravského sněmu zemského zvoleného od 11. listopadu do 7. prosince 1906*. Brno 1906.
- Arbeitsverhältnisse im Ostrau-Karwiner Steinkohlereviere auf Grunde von Erhebungen über die Lage der Bergarbeiter und unter Heranziehung von Daten, Betreffend die Arbeitsverhältnisse in Industriellen, Kleingewerblichen und Landwirtschaftlichen Betrieben im Umkreise des Reviers*. Wien 1906.
- AUTRATA, František V.: *Zapadlý osvícenec Dr. Jan Melichar*. Brno 1939.
- BACHTIN, Michail: *François Rabelais a lidová kultura středověku a renesance*. Praha 1975.
- BALCAROVÁ, Jitka: „Jeden za všechny, všichni za jednoho!“ *Bund der Deutschen a jeho předchůdci v procesu utváření „sudetoněmecké identity“*. Praha 2013.
- BALCAROVÁ, Jitka: Německé zemědělské spolky v rakouském Slezsku druhé poloviny 19. století: stavovská svépomoc, solidarita, jednota a uvědomělost. *Historica. Revue pro historii a příbuzné vědy* 8, 2017, s. 151–164.
- BALETKA, Ladislav a kol.: *Vsetín. Město a čas*. Vsetín 2008.
- BALETKA, Ladislav: *JUDr. Alois Mikyška (1831–1903). Po stopách velké kariéry*. Vsetín 2003.
- BALETKA, Ladislav: *Židé v dějinách Valašského Meziříčí*. Valašské Meziříčí 2004.
- BALÍK, Stanislav – FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – VLHA, Marek: *Český antiklerikalismus. Zdroje, témata a podoba českého antiklerikalismu v letech 1848–1938*. Praha 2015.

- BALÍK, Stanislav: Kulturní boj v českých zemích a politický katolicismus. In: MAREK, Pavel: *Teorie a praxe politického katolicismu 1870–2007*. Brno 2008, s. 79–92.
- BALÍK, Stanislav: Politika vedená z bludovské fary – P. František Alois Ermis. In: HANUŠ, Jiří – MAREK, Pavel (eds.): *Osobnosti v církvi a politice. Čeští a slovenští křesťané ve 20. století*. Brno 2006, s. 104–121.
- BALÍK, Stanislav: *Pozdvihni se duše z prachu. Příběh bludovské farnosti sv. Jiří*. Brno 2013.
- BARÁČEK, Osvald: *Péče o děti valašské, především pasekářské: referát škol. insp. O. Baráčka, přednesený na okrskové schůzi sirotčích spolků ve Val. Meziříčí dne 28. července 1916*. Brno 1917.
- BARÁNEK, Daniel: Institucionalizace a modernizace dobročinnosti v moravských a slezských emancipačních židovských komunitách. In: *Chudinství a chudoba jako sociálně historický fenomén: ambivalence dobových perspektiv, individuální a kolektivní strategie chudých a dobová instrumentária řešení*. Praha 2013, s. 478–500.
- BARON, Roman: *Nad Olzą i Ostrawiczą. Działalność społeczno-wychowawcza i oświatowa Towarzystwa Szkoły Ludowej w Zagłębiu Ostrawsko-Karwińskim (1894–1919)*. Opole 2006.
- BARTÁK, Jan: *Je-li v českém rolnictvu prospěšno zakládati zvláštní politickou stranu*. Praha 1899.
- BARTOŠ, Josef – ŠULC, Jindřich – TRAPL, Miloš: *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960*. Sv. 3. *Okresy Olomouc město a venkov, Litovel, Šternberk, Moravský Beroun*. Ostrava 1972.
- BARTOŠ, Josef – ŠULC, Jindřich – TRAPL, Miloš: *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960*. Sv. 4. *Okresy Šumperk, Zábřeh, Rýmařov*. Ostrava 1974.
- BARTOŠ, Josef – ŠULC, Jindřich – TRAPL, Miloš: *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960*. Sv. 7. *Okresy Valašské Meziříčí, Vsetín, Holešov, Gottwaldov (Zlín)*. Ostrava 1980.
- BARTOŠ, Josef – ŠULC, Jindřich – TRAPL, Miloš: *Historický místopis Moravy a Slezska letech 1848–1960*. Sv. 14. *Okresy Opava, Bílovec, Nový Jičín*. Olomouc 1995.
- BARTOŠ, Josef – ŠULC, Jindřich – TRAPL, Miloš: *Historický místopis Moravy a Slezska letech 1848–1960*. Sv. 15. *Okresy Frýdek Místek, Český Těšín*. Olomouc 2000.
- BARTOŠOVÁ, Jana – ŠIMEK, Jan – ŠUSTOVÁ, Magdaléna: *Od školdozorce k inspektorovi: historie školní inspekce*. Praha 2019.
- BAŘINOVÁ, Kristýna: Rozvoj kultury ve Velkém Meziříčí ve 2. polovině 19. století. In: *Morava v době převratů a změn 1848–1918*. Kroměříž 2018, s. 82–90.
- BATĚK, Leopold: *Zdravotnictví veřejné a lékaři obvodní: zkušenosti venkovského lékaře*. Praha 1900.
- BÉBAROVÁ, Helena: Německé liberální a nacionální spolky na Moravě ve druhé polovině 19. století. *Sborník prací Pedagogické fakulty J. E. Purkyně v Brně*. Řada společenských věd č. 7, s. 79–91.
- BENDA, Franz: *Der Deutsche Turnerbund 1889. Seine Entwicklung und Weltanschauung*. Wien 1991.
- BENEŠ, Jakub S.: *Workers and Nationalism. Czech and German Social Democracy in Habsburg Austria, 1890–1918*. Oxford 2017.

- BERANOVÁ, Magdalena – KUBAČÁK, Antonín: *Dějiny zemědělství v Čechách a na Moravě*. Praha 2010.
- BERNARD, Jan: *Přednášky konané v hospodářském spolku na Hovězí, a konečný návrh na zřízení rolnické školy v okrese Vsetínském. Na památku věnuje svým krajanům Jan Bernard, nadlesní, majitel zlatého zásl. kříže s korunou a předseda spolku*. Brno 1886. *Beschlüsse des schlesischen Landtages. I. Teil I–XXI Session. Jahr 1861–1883*. Troppau 1902.
- Beschlüsse des schlesischen Landtages. II. Teil XXII–XXIX Session. Jahr 1884–1902*. Troppau 1904.
- BÍLEK, Lubomír a kol.: *Z historie Sokola na severní Moravě*. Mohelnice 2002.
- Biografický slovník českých zemí*. 16. sešit: Ep–Fe, Praha 2013, s. 66–67.
- BLUM, Jerome: *The End of the Old Order in Rural Europe*. Princeton 1978.
- BOGUS, Marzena – SPYRA, Janusz: *Nauczyciele oraz ich stowaryszenia na tle dyskursu społecznego w modernizującej Europie (na przykładzie Śląska Austriackiego)*. Toruń 2019.
- BOGUS, Marzena: *Nauczyciele szkół ludowych Śląska Cieszyńskiego w XIX i na początku XX wieku. Uwarunkownia prawne i zawodowe*. Czeski Cieszyn – Częstochowa 2013.
- BRANDT, Harm-Hinrich: Srovnání vývoje brněnských a pražských turnerských spolků v letech 1861–1914. In: WAIC, Marek (ed.): *Německé tělovýchovné a sportovní spolky v českých zemích a Československu*. Praha 2008, s. 37–64.
- BRODOWSKA, Helena: *Chłopi o sobie i o Polsce. Rozwój świadomości społecznej*. Warszawa 1984, druhé vydání 2001.
- BRUCE, Steve: *God is Dead. Secularization in the West*. Oxford 2006.
- BRUCKMÜLLER, Ernst: Bäuerliche Mobilisierung und nationale Frage in der Habsburgermonarchie. Zur Genese und Struktur von politischen Organisationen der Bauern. In: SCHULTZ, Helga – HARRE, Angela, (eds.): *Bauerngesellschaften auf dem Weg in die Moderne: Agrarismus in Ostmitteleuropa 1880 bis 1960*. Wiesbaden 2010. s. 71–87.
- BRUCKMÜLLER, Ernst: *Landwirtschaftliche Organisationen und gesellschaftliche Modernisierung. Vereine, Genossenschaften und politische Mobilisierung der Landwirtschaft Österreichs vom Vormärz bis 1914*. Wien 1973.
- BRUCKMÜLLER, Ernst: *Sozialgeschichte Österreichs*. Wien 2001.
- BRUCKMÜLLER, Ernst: Strukturwandel der österreichischen Landwirtschaftsgesellschaft im 19. Jahrhundert. *Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie* 32, 1984, č. 1, s. 1–30.
- BRÜGEL, Ludwig: *Geschichte der österreichischen Sozialdemokratie*. Band 1–5, Wien 1922–1925.
- BUREŠOVÁ, Jana a kol.: *Uničov. Historie moravského města*. Uničov 2013.
- BURNS, Michael: *Rural Society and French Politics. Boulangism and the Dreyfus Affair, 1886–1900*. Princeton 1984.
- CEKOTA, V.: První zemědělská škola na Moravě. K založení rolnické školy v Přerově. *Agrikultúra* 7, 1968, s. 129–140.

- CERMAN, Ivo: Zrušení poddanství – zrození občana? In: *Habsburkové 1740–1918. Vznikání občanské společnosti*. Praha 2016, s. 395–408.
- CIBULKA, Pavel (ed.): *Politické programy českých národních stran 1860–1890*. Praha 2000.
- CIBULKA, Pavel: Národní strana a Jan Šrámek (1906–1914). In: MAREK, Pavel (ed.): *Jan Šrámek. Kněz – státník – politik*. Olomouc 2004, s. 89–111.
- CIBULKA, Pavel: *Německé politické strany na Moravě (1890–1918). Ideje – programy – osobnosti*. Praha 2012.
- CIBULKA, Pavel: Programové strategie politického boje o moravský venkov v éře masové komunikace. *Český časopis historický* 118, 2020, č. 2, s. 324–362.
- CIBULKA, Pavel: Tišnov v počátcích občanské společnosti (1848–1918). In: *Tišnov. Příroda, dějiny, památky, lidé*. Tišnov 2013.
- CLARK, J. C. D.: Secularization and Modernization. The Failure of a “Grand Narrative”. *The Historical Journal* 55, 2012, č. 1, s. 161–194.
- CORBIN, Alain: *Le village des „cannibales“*. Paris 1986.
- ČAPKA, František: Obraz života jihomoravské vesnice v druhé polovině 19. století. (Na příkladu Velkých Bílovic). *Sborník prací Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně : řada společenských věd*, 16, 1997, s. 15–36.
- ČELAKOVSKÝ, Jaromír (ed.): *Zákony a nařízení u věcech obecného školství, na ten čas platné v království Českém*. Praha, 1878.
- ČERNOHORSKÝ, Zdeněk: *Dějiny zemědělského školství v Československu*. Praha 1980.
- ČOUPEK, Jiří: Ungarisch Hradisch – Bürgertum und Stadtpolitik. In: URBANITSCH, Peter – STEKL, Hannes (eds.): *Die Kleinstadtbürgertum in der Habsburgermonarchie 1862–1914. Bürgertum in der Habsburgermonarchie IX*. Wien – Köln – Weimar 2000, s. 355–381.
- D’ELVERT, Christian: *Geschichte der k.k. mähr.-schles. Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde mit Rücksicht auf die bezüglichen Cultur-Verhältnisse Mährens und Österr. Schlesiens*. Brünn 1870.
- DAWID, Łucja: *Źródła intelektualnej, swiatopoglądowej i zawodowej formacji nauczycielstwa polskiego Śląska Cieszyńskiego w latach 1888–1918. Szkic do portretu zbiorowości*. Cieszyn 2001.
- DEML, Jakub: *Pozdrav Tasova*. Brno 2013.
- Die Ergebnisse der Reichsrathswahlen in den im Reichsrath vertretenen Königreichen und Ländern im Jahre 1907*. Wien 1908 (Österreichische Statistik, 84/2).
- Die Ergebnisse der Reichsrathswahlen in den im Reichsrath vertretenen Königreichen und Ländern im Jahre 1911*. Wien 1912 (Österreichische Statistik, Neue Folge, 7/1), s. 106–111.
- Die Gross-Industrie Österreichs IV*. Wien 1898.
- Die österreichischen Volksschulgesetze für das Herzogthume Ober-und Nieder-Schlesien*. Wien 1903.
- Die österreichischen Volksschul-Gesetze. Reichsgesetze und Ministerial-Erlässe nebst einem alphabetischen Materien-Register und den Landesgesetzen für Böhmen, Mähren, Schlesien, Nieder- und Oberösterreich, Salzburg, Steiermark und Kärnten*. Wien 1874.

- Die Vereine in Mähren. Nach den amtlichen Zusammenstellungen geordnet.* Brünn 1885.
- DOBEŠ, František: *Kniha o Stříteži (trochu historie, trochu rodopisu).* Valašské Meziříčí 1947.
- DOMLUVIL, Eduard: *Vlastivěda moravská. II. Místopis. Valašsko-meziříčský okres.* Brno 1914.
- DOSTÁL, Vladimír V.: *Agrární strana. Její rozmach a zánik.* Brno 1998.
- DOUŠEK, Roman – DRÁPALA, Daniel (eds.): *Časové a prostorové souvislosti tradiční lidové kultury na Moravě.* Brno 2015.
- DUDEK, František: *Monopolizace cukrovarnictví v českých zemích do roku 1938.* Praha 1985.
- DUDEK, František: *Vývoj cukrovarnického průmyslu v českých zemích do roku 1872.* Praha 1979.
- DUVERGER, Maurice: *Politické strany.* Praha 2016.
- DVOŘÁK, Jan: *Úkoly samosprávy na poli hygieny vůbec a sociální hygieny zvlášť.* Lito-myšl 1902.
- DVOŘÁK, Jan: *Zdravotnické nedostatky venkovských obydlí.* Praha 1902.
- FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.): *Člověk na Moravě 19. století.* Brno 2004.
- FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.): *Občanské elity a obecní samospráva 1848–1948.* Brno 2006.
- FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.): *Sekularizace venkovského prostoru v 19. století.* Brno 2009.
- FASORA, Lukáš – KUMŠTÁT, Miroslav – PAVLÍČEK, Tomáš (eds.): *Papežství a fenomén ultramontanismu v českých zemích.* Praha 2018.
- FASORA, Lukáš – ŠTĚPÁNEK, Václav (eds.): *Dějiny Brna 6. Předměstské obce.* Brno 2017.
- FASORA, Lukáš: *Dělník a měšťan. Vývoj jejich vzájemných vztahů na příkladu šesti moravských měst 1870–1914.* Brno 2010.
- FASORA, Lukáš: *Sekularizace a „klerikální bašty“ na Brněnsku a Vyškovsku.* In: FASORA, L. – HANUŠ, J. – MALÍŘ, J. (eds.): *Sekularizace venkovského prostoru v 19. století.* Brno 2009, s. 253–266.
- FASORA, Lukáš: *Svobodný občan ve svobodné obci? Občanské elity a obecní samospráva města Brna 1851–1914.* Brno 2007.
- Feuerwehr- und Turnerbewegung.* Nové Město nad Metují 2011.
- FIEDLER, František: *Poučení o zemědělských skladištích obilních.* Praha 1899.
- FIEDLER, František: *Zemědělská politika.* Sv. 1. Praha 1899.
- FIGOWA, Felicja: *Polskie partie burżuazyjne Śląska Cieszyńskiego przed pierwszą wojną światową (1883–1914).* *Zaranie Śląskie* 25, 1962, s. 416–438.
- FILÍPKOVÁ, Eva – ČÁSTKOVÁ, Pavla: *Kniha základ života, řekli si aneb čtenářské spolky ve Zlíně a okolí.* In: *Morava v době převratů a změn 1848–1918.* Kroměříž 2018, s. 136–151.
- FISCHER, Richard: *Česká svépomoc hospodářská na severní Moravě.* Praha 1902.
- FISCHER, Richard: *Padesát let Národní jednoty. Kronika.* 1. díl: 1885–1895. Olomouc 1935.

- FIŠER, Zdeněk: František Skopalík a počátky Hospodářské jednoty záhlinicko-kvasické. *Časopis Matice moravské* 110, 1991, s. 253–270.
- FIŠER, Zdeněk: *František Skopalík. Život a dílo v dokumentech* I., II., III. Brno: Matice moravská 2011, 2015, 2017.
- FIŠER, Zdeněk: *Hospodářská jednota Záhlinicko-kvasická (1861–1912)*. Chropyně 1997.
- FIŠER, Zdeněk: Hospodářský spolek v Tovačově na počátku své existence (1865–1870). *Sborník státního okresního archivu v Přerově* 1995, s. 88–89.
- FIŠER, Zdeněk: *Ondřej Brázdil. Životní osudy venkovského duchovního z časů národního probuzení*. Kroměříž 1996.
- FORD, Caroline: *Creating the Nation in Provincial France. Religion and Political Identity in Brittany*, Princeton 1993.
- FRANKENBERGER, Otakar: *Agrarismus. Národní hospodářství se stanoviska venkovského lidu*. Praha 1923.
- FRANKL, Michal: „*Emancipace od židů*“. *Český antisemitismus na konci 19. století*. Praha – Litomyšl 2007.
- František Modráček: Kniha na oslavu jeho šedesátých narozenin* vydaná jeho přáteli. Praha 1931.
- FRANZ, Norbert: *Durchstaatlichung und Ausweitung der Kommunalaufgaben im 19. Jahrhundert. Tätigkeitsfeld und Handlungsspielräume ausgewählter französischer und luxemburgischer Landgemeinden im mikrohistorischen Vergleich (1805–1890)*. Trier 2006.
- FREISING, Josef: *Der Turngau Südmähren und seine Geschichte*. Brünn 1938.
- GAWRECKÁ, Marie: Jozef Koźdoń (1873–1949). *Schlesische Lebensbilder*, 9, 2007, s. 329–340.
- GAWRECKI, Dan: Bund der Deutschen Nordmährens a německý nacionalismus na severní Moravě (1886–1918). *Severní Morava* 52, 1986.
- GAWRECKI, Dan: *Německé „obranne“ spolky 1880–1938*. Disertační práce, sv. 1. Slezský ústav ČSAV. Opava 1975.
- GAWRECKI, Dan: Německé školy na Těšínsku 1848–1918. In: SPYRA, Janusz (ed.): *Książka – biblioteka – szkoła w kulturze Śląska Cieszyńskiego*. Cieszyn 2001, s. 265–283.
- Gesetz- und Verordnungs- Blatt für das Kronland Ober- und Nieder- Schlesien*, Jg. 1863. Troppau 1863.
- GOLEC, Józef – BODA, Stefania: *Słownik biograficzny Ziemi Cieszyńskiej*. Cieszyn 1993.
- GOUJON, Pierre: *Le vigneron citoyen. Mâconnais et Chalonnais (1848–1914)*. Paris 1993.
- GROBELNÝ, Andělín: *Slezsko v období národních táborů*. Ostrava 1962.
- GRUMBACH, Franz: *Anleitung zur Errichtung und Einrichtung landwirtschaftlicher Fortbildungsschulen (Fortbildungscurse) an Volksschulen etc*. Reichenberg 1885.
- HÁJEK, Jan – JANČÍK, Drahomír – KUBŮ, Eduard (eds.): *O hospodářskou národní državu: úvahy a stati o moderním českém a německém nacionalismu v českých zemích*. Praha 2009.

- HÁJEK, Jan: Počátky a rozmach českého záloženského hnutí ve třetí čtvrtině 19. století. *Hospodářské dějiny*, 12, 1984, s. 265–320.
- HÁJEK, Jan: Vývoj peněžní a úvěrové soustavy. In: JAKUBEC, Ivan – JINDRA, Zdeněk: *Hospodářský vzestup českých zemí od poloviny 18. století do konce monarchie*. Praha 2015,
- HAMPEL, Józef (ed.): *Chłopów polskich drogi do demokracji. Studia i szkice*. Kraków 2008.
- HARNA, Josef – KUČERA, Martin (eds.): *Politické programy českých „pokrokových“ stran 1896–1920*. Praha 2010.
- HARNA, Josef – LACINA, Vlastislav (eds.): *Politické programy českého a slovenského agrárního hnutí 1899–1938*. Praha 2007.
- HARNA, Josef – RAŠTICOVÁ, Blanka (eds.): *Agrární strana a její zájmové, družstevní a peněžní organizace*. Uherské Hradiště 2010.
- HARNA, Josef (ed.): *Politické programy českého národního socialismu*. Praha 1998.
- HASLINGER, Peter (ed.): *Schutzvereine in Ostmitteleuropa: Vereinswesen, Sprachenkonflikte und Dynamiken nationaler Mobilisierung 1860–1939*. Marburg 2009.
- HAVELKOVÁ, Michaela – HOZÁK, Jan (eds.): *Emil Zimmler. Moje inženýrské paměti*. Praha 2013.
- HEUMOS, Peter: *Agrarische Interessen und nationale Politik in Böhmen 1848–1889. Sozialökonomische und organisatorische Entstehungsbedingungen der tschechischen Bauernbewegung*. Wiesbaden 1979.
- HIMKA, John-Paul: *Galician Villagers and the Ukrainian National Movement in the 19th Century*. New York 1988.
- HINCKER, Louis: La politisation des milieux populaires en France au XIXe siècle: constructions d'historiens. Esquisse d'un bilan (1948–1997). *Revue d'histoire du XIXe siècle* 14, 1997, s. 89–105.
- HLAVÁČEK, Petr: Farní cyrilská jednota ve Slavkově u Brna: k 130. výročí vzniku. *Vlastivědný věstník moravský* 67, 2015, s. 265–277.
- HLAVAČKA, Milan – CIBULKA, Pavel a kol.: *Sociální myšlení a sociální praxe v českých zemích 1781–1939. Ideje – legislativa – instituce*. Praha 2015.
- HLAVAČKA, Milan a kol.: *České země v 19. století. II, Proměny společnosti v moderní době*. Praha 2014.
- HLAVAČKA, Milan: Graf Egbert Belcredi und das „Mobilmachung“ des mährischen Landesvolkes. *Moderní dějiny*, v tisku.
- HLAVAČKA, Milan: *Zlatý věk české samosprávy. Samospráva a její vliv na hospodářský, sociální a intelektuální rozvoj Čech 1862–1913*. Praha 2006.
- HLOUŠEK, Vít – KOPEČEK, Lubomír: *Konfliktní demokracie: moderní masová politika ve střední Evropě*. Brno 2004.
- HLOUŠEK, Vít: Koncept konfliktních linií v západní politické vědě a jeho proměny. *Politologický časopis* 9, 2002, s. 398–414.
- HLOUŠEK, Vít: *Konflikt versus konsensus. Konfliktní linie, stranické systémy a politické strany v Rakousku 1860–2006*. Brno 2008.

- HÖBELT, Lothar – KALWODA, Johannes – MALÍŘ, Jiří (eds.), *Die Tagebücher des Grafen Egbert Belcredi 1850–1894: Nach editorischen Vorarbeiten von Antonín Okáč*. Wien 2016.
- HOBBSBAWM, Eric J.: *Národy a nacionalismus od roku 1780. Program, mýtus, realita*. Praha 2000.
- HOMOLA, Irena: *Tygodnik Cieszyński i Gwiazdka Cieszyńska pod red. Pawła Stalmancha 1848–1887*. Katowice 1968.
- CHALOUPECKÝ, Josef: *O fušerství a fušerech*. Praha 1903.
- CHLEBOWCZYK, Józef: *Nad Olzą. Śląsk Cieszyński w wiekach XVIII, XIX i XX*. Katowice 1971.
- CHLEBOWCZYK, Józef: *Wybory i świadomość społeczna na Śląsku Cieszyńskim w drugiej połowie XIX wieku*. Katowice 1966.
- CHUNDELA, V.: *Stanislav Kubr: zakladatel české strany agrární, sedlák a politik*. Praha 1933.
- INDRA, Jaromír: *Spolky C. k. vysloužilců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. [b. m.] 2010.
- Jahresbericht des Troppauer Bezirks-Lehrer-Vereines* (1868).
- JANÁK, Jan: České kulturně vzdělávací spolky na Moravě 60. až 70. let ve fondu Místodržitelství starší. *Jižní Morava* 29, 1993, s. 257–283.
- JANÁK, Jan: Domovské právo ve starém Rakousku a v ČSR. In: TÝŽ, *Morava v národním a politickém ruchu 19. století*. Brno 2007, s. 431–450.
- JANÁK, Jan: Odpor proti osnově o přímých volbách do říšské rady a počátky moravské aktivní politiky. *Sborník Matice moravské* 85, 1966, s. 55–79.
- JANÁK, Jan: Počátky moravských záložen a úvěrování průmyslu do roku 1873. *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity* C34, 1987, s. 71–81.
- JANÁK, Jan: Spolky v Českých zemích do roku 1951. In: KORDIOVSKÝ, Emil (red.): *Politické strany a spolky na jižní Moravě*. Břeclav 1993, s. 59–93 (XXII. mikulovské sympozium).
- JANÁK, Jan: Táborové hnutí na Moravě v letech 1868–1974. *Časopis Matice moravské* 77, 1958, s. 290–324.
- JANČÍK, Drahomír – KUBŮ, Eduard (eds.): *Nacionalismus zvaný hospodářský. Střety a zápasy o národní emancipaci/převahu v českých zemích (1859–1945)*. Praha 2011.
- JANČÍK, Josef: Katolické jednoty na Moravě. *Hlídky* 49, 1932, s. 217–229, 249–263, 285–301, 312–329, 353–368, 393–401.
- JANDÁSEK, Ladislav – PELIKÁN, Jan: *Stručné dějiny Sokolstva 1862–1912*. Praha 1946.
- JANEČKOVÁ, Hana – HNILICOVÁ, Helena: *Úvod do veřejného zdravotnictví*. Praha 2009.
- JENERÁL, Emil: Znojemský hospodářský spolek v letech 1857–1873. In: *Ročenka okresního archivu ve Znojme 1990*. Znojmo 1992, s. 76–80.
- JERCZYŃSKI, Dariusz: *Józef Koźdoń a narodowość śląska* [s. d.].
- JINDRA, Zdeněk – JAKUBEC, Ivan (eds.): *Hospodářský vzestup českých zemí od poloviny 18. století do konce monarchie*. Praha 2015.

- JONOVÁ, Jitka: *Theodor Kohn (1845–1915)*. Olomouc 2015.
- JUDSON, Pieter M.: *Guardians of the Nation. Activists on the Language Frontiers of Imperial Austria*. Cambridge, Massachusetts 2006.
- JUŘÁK, Petr: *Almanach 110 let včelařské organizace v Sedlištích (1906–2016)*. Sedliště 2016.
- J. M. [MARCHA, Josef]: *Klerikální strana ve světle pravdy (předvolební brožura)*. Brno 1913.
- KABEŠ, Jaroslav: Počátky hospodářských spolků v Čechách 1848–1855. *Časopis pro dějiny venkova* 23, 1936, s. 135–143.
- KADLEC, Petr: Základní aspekty institucionalizace zemědělského vzdělávání ve druhé polovině 19. a na počátku 20. století – příklad rakouského Slezska. In: *Agrární osvěta a vzdělávání v českých zemích a na Slovensku v 18.–20. století. Prameny a studie* 65. Praha 2019, s. 201–216.
- KAFKOVÁ, Renata: Okrašlovací spolek v Novém Jičíně (1878–1914). Předchůdce ekologických organizací? In: *Vlastivědný sborník Novojičínska* 56–57, Nový Jičín 2007, s. 48–63.
- KANÁK, Jan: *Čtyřicet let tělocvičné jednoty Sokol v Morkovicích 1871–1911*, Vyškov 1911, s. 3–5.
- KANÁK, Jan: *Sokolská župa hanácká 1898–1923*. Holešov 1923.
- KARAFIÁT, Jan: *Paměti spisovatele broučků*. Svazek čtvrtý. *Doba práce. A. Dvacet let na Valašsku*. Praha 1923.
- KARCZEWSKA, Anna: *Czemu ten nasz chłop ciemny.... Inteligenckie dyskusje o czytelnictwie ludowym w Królestwie Polskim w XIX wieku*. Warszawa 2017.
- KÁRNÍK, Zdeněk: *Na úsvitu dějin české sociální demokracie. Od prvopočátků hnutí k základům moderní politické strany*. Praha 2019.
- KASCHUBA, Wolfgang – LIPP, Carola: *Dörfliches Überleben. Zur Geschichte materieller und sozialer Reproduktion ländlicher Gesellschaft im 19. und frühen 20. Jahrhundert*. Tübingen 1962.
- KASPER, Tomáš – PÁNKOVÁ, Markéta: *Učitel ve střední a jihovýchodní Evropě. Profesionalizace učitelského vzdělávání. Historické a systematické aspekty*. Praha 2015.
- KAŠPÁRKOVÁ, Šárka: Spolky, knihy, knihovny (1848–1918). In: *Morava v době převratů a změn 1848–1918*. Kroměříž 2018, s. 119–123.
- KAZMÍŘ, Silvestr: *Nový Hrozenkov. Poohlédnutí za historií rázovité valašské dědiny 1649–2009*. Nový Hrozenkov 2009.
- KESSLER, Vojtěch – KLEMENT, Martin: *Vytoužená, nepochopená, zapomenutá. Jahnova mohyla u Chebu*. Praha 2014.
- KING, Jeremy: *Budweisers into Czechs and Germans. A local history of Bohemian politics, 1848–1948*. Princeton 2002.
- KIRYU, Yuko: Kodym's Newspaper and the Creation of a Rural Public Sphere in Bohemia. *Český časopis historický* 115, 2017, s. 407–439.
- KLABOUC, Jiří: *Die Gemeindeselbstverwaltung in Österreich*. Wien 1968.
- KLADIWA, Pavel – POKLUDOVÁ, Andrea – KAFKOVÁ, Renata: *Lesk a bída obecních samospráv Moravy a Slezska 1850–1914*. Díl II/1–2. Ostrava 2008–2009.

- KLADIWA, Pavel – POKLUDOVÁ, Andrea: *Hans Kudlich (1823 – 1917). Cesta života a mýtu*. Ostrava 2012.
- KLADIWA, Pavel: *Lesk a bída obecních samospráv Moravy a Slezska 1850–1914*. Díl. I. *Vývoj legislativy*. Ostrava 2007.
- KLADIWA, Pavel: Obecné školy a jejich učitelé jako základní kultivační faktor rurálního prostředí (Valašsko v posledním půlstoletí před I. světovou válkou). *Moderní dějiny* 27, 2019, č. 1 s. 23–48.
- KLADIWA, Pavel: Specifika systému obecních voleb v předlitavském období a jeho vliv na volební kulturu (na příkladu Moravy a Rakouského Slezska). *HOP. Historie – Otázky – Problémy* 6, 2014, s. 64–81.
- KLADIWA, Pavel: The Transformation and Social Activation of Rural Areas. The Bohemian Lands in 1861–1914. *Moderní dějiny : časopis pro dějiny 19. a 20. století* 26, 1, 2018, s. 1–29.
- KLEČACKÝ, Martin: A municipality against the state: Power relations between state and local self-government representatives, based on the example of Bohemia at the turn of the nineteenth century. *Acta Poloniae Historica*, 121, 2020, s. 121–141.
- KMENT, Zdeněk: *Kulturní a společenský rozvoj Valašského Meziříčí v letech 1853 až 1948*. Valašské Meziříčí 2008.
- KNOB, Stanislav – RUCKI, Tomáš (eds.): *Problematika dělnictva 19. a 20. století*. Sv. I: *Bilance a výhledy studia*. Ostrava 2011.
- KODEDOVÁ, Oldřiška: K sociální skladbě české vesnice v letech 1880–1914. *Sborník historický* 28, 1982, s. 205–47.
- KODEDOVÁ, Oldřiška: K sociální skladbě středočeské vesnice koncem 80. let 19. a na počátku 20. století. *Československý časopis historický* 21 (71), 1973, s. 976–710.
- KODEDOVÁ, Oldřiška: K volbám ve venkovských obcích v Čechách v letech 1907–1919. *Sborník historický* 23, 1976, s. 81–119.
- KODEDOVÁ, Oldřiška: Příspěvek k sociální skladbě jihočeské vesnice v období 1880–1914. *Československý časopis historický* 27 (77), 1979, s. 45–75.
- KOLMER, Gustav: *Parlament und Verfassung in Österreich*, Band 6. Wien – Leipzig 1910.
- KOL.: *Velké Karlovice 1714–2014*. Velké Karlovice 2014.
- KONEČNÁ, Šárka – KADLEC, Petr: Německá hospodářská škola v Novém Jičíně. K historii zemědělského vzdělávání na Moravě před první světovou válkou. *Vlastivědný věstník Moravský* 71, 2019, s. 134–143.
- KOSMÁKOVÁ, Jaromíra: *Parlamentní volby na Moravě v letech 1896–1907*. Diplomová práce, Brno 1968.
- KOŤA, Jaroslav: Učitelé v českých zemích na cestě k profesionalizaci. In: SVOBODNÝ, Petr – HAVRÁNEK, Jan (eds.): *Profesionalizace akademických povolání v českých zemích v 19. a první polovině 20. století*. Praha 1996, s. 82–107.
- KOTÍK, Jaromír: *Velké Meziříčí. Procházka jedním městem Vysočiny*. Velké Meziříčí 1967.
- KOUDELA, Florian: *Lidové léčení ve zvěrolékařství. Přednáška Floriana Koudele c. k. okresního zvěrolékaře ve Výškově o III. sjezdu českých lékařů a přírodovědců v Praze 1901*. Praha 1903.

- KOZÁKOVÁ, Zlata: *Sokolské slety 1882–1948*. Praha 1994.
- KRÄMER, Otto: *Vollständiges Adreß- und Geschäfts-Handbuch der Landeshauptstadt Troppau 1901*. Troppau 1901.
- KRATOCHVÍL, Augustin: *Velkomeziříčský okres*. Brno 1907.
- KRAUSE, Antonín: *Hospodářské výsledky scelování pozemků na Moravě*. Brno 1915.
- KRAVÁČEK, František: Nástin organizační a podnikatelské činnosti českého rolnictva na střední Moravě ve 2. polovině 19. století. In: *Z historie vesnice střední Moravy (= Sborník prací PF University Palackého, Historie 3)*, Praha 1976, s. 5–58.
- KRAVÁČEK, František: Organizační a podnikatelská aktivita české agrární buržoazie na Moravě na počátku 20. století (1896–1914). *Hospodářské dějiny / Economic History* 9, 1982, s. 315–410.
- KRAVÁČEK, František: Počátky podnikatelské aktivity českého rolnictva na Moravě (zejména na Hané). In: FOLEC Ivo (red.): *České a slovenské zemědělství v období mezi světovými válkami. Sborník příspěvků z celostátní vědecké konference*. Uherské Hradiště 1992, s. 71–78.
- KRAVÁČEK, František: Rolnická záložna v Postřelmově (ke 125. výročí jejího založení). *Severní Morava* 64, 1992, s. 33–42.
- KREJČOVÁ, Helena – MÍŠKOVÁ, Alena: Poznámky k otázce antisemitismu v českých zemích na konci 19. století. In: HOENSCH, Jörg K. – BIMAN, Stanislav – LIPTÁK, Lubomír (eds.): *Emancipácia Židov – antisemitizmus – prenasledovanie v Nemecku, Rakúsko-Uhorsku, v českých zemiach a na Slovensku*. Bratislava 1999.
- KRUTÍLKOVÁ, Hana: Orlice a Vlastimila jako šířitelé hudby v Prostějově. In: *Morava v době převratů a změn 1848–1918*. Kroměříž 2018, s. 56–65.
- KUBÍČEK, Jaromír: *Dějiny žurnalistiky na Moravě. První století českých časopisů 1848–1948*. Brno 2013, s. 51–102.
- KUBIS, Adolf (ed.): *Zpráva o činnosti Národní jednoty pro východní Moravu za rok 1906*. Olomouc 1907.
- KUBISZ, Jan: *Pamiętnik starego nauczyciela. Garść wspomnień z życia śląskiego w okresie budzącego się ruchu narodowego w b. Księstwie Cieszyńskim*. Cieszyn 1928.
- KUBLÁK, Jaromír: Kontribučenské záložny v místeckém okrese. *Těšínsko* 22, 1979, 1, s. 26–29.
- KUBLÁK, Jaromír: Probuzení zemědělců v moravském Pobeskydí. In: *Studie o Těšínsku 2* (1973), s. 310–381.
- KUBR, Stanislav: *Organisace rolnictva a zastoupení stavové*. Praha 1897.
- KUBŮ, Eduard – LORENZ, Torsten – MÜLLER, Uwe – ŠOUŠA, Jiří (eds.): *Agrarismus und Agrarreliten in Ostmitteleuropa*. Praha – Berlin 2013.
- KUBŮ, Eduard – ŠOUŠA, Jiří: Z vrchnostenského úředníka podnikatelem. Agrární komplex Františka Horského – příklad rodinného podnikání šedesátých a sedmdesátých let 19. století. In: HLAVAČKA, Milan (ed.): *Rodinné podnikání v moderní době*. Praha 2018 s. 119–140.
- KUČERA, Martin: Albín Bráf, reorganizace staročeské strany 1906 a její zánik. *Český časopis historický* 92, 1994, s. 706–731.

- KUČERA, Martin: K reorganizaci české strany agrární (1904–1910). *Český časopis historický* 96, 1998, s. 307–342.
- KÜHN, Susanne: *Die Anfänge der österreichischen Fleischbeschaugesetzgebung unter besonderer Berücksichtigung des Einflusses von August Postolka*. Wien 1910.
- KUSÝ von Dubrav, Emanuel: *Die Gesundheits-Verhältnisse Mährens und die Gemeinde-Sanitäts-Organisation*. Brünn 1881.
- KUSÝ, Emanuel (ed.): *Die Gesetze und Verordnungen über die Sanitäts-Organisation in Mähren: Handausg. zum Gebrauche der k.k. Behörden, Sanitätsorgane, Ärzte, Hebammen, Gemeindevertretungen, Delegirtenversammlungen, Sanitätscommissionen und ihrer Mitglieder*. Brünn 1884.
- KUSÝ, Emanuel (ed.): *Zákony a nařízení o zdravotní organizaci na Moravě: příruční vydání k potřebě c.k. úřadů, zřizenců zdravotních, lékařů, porodních báb, zastupitelstev obecních, sborů vyslanců zdravotních, výborů zdravotních a jich členů*. Brno 1884.
- KUSÝ, Emanuel: *Hygiena čili zdravotnictví: rozprava k poučení všeobecnému*. Brno 1876.
- KUSÝ, Emanuel: *Sanitäts-Karte der Markgrafschaft Mähren* 1880. Brünn 1882.
- KUSÝ, Emanuel: *Výtah z nového zákona o nálezích zvířecích a moru dobytčím ze dne 29. února 1880 (říšský zákoník č. XIV a XV) pro zřizence obecní a polní hospodáře z úředního nařízení*. Znojmo 1880.
- KUTNAR, František: Diskuse o zemědělském vzdělávání rolnictva v desetiletí po zrušení poddanství. *Vědecké práce zemědělského muzea* 21, 1981, s. 161–185.
- KUTNAR, František: *František Jan Vavák*. Praha 1941.
- KUTNAR, František: K problematice orebné techniky v době Bachova absolutismu. *Vědecké práce Československého zemědělského muzea* 6, 1966, s. 157–172.
- KUTNAR, František: K problematice setové a sklizňové techniky v době Bachova absolutismu. *Vědecké práce Československého zemědělského muzea* 7, 1967, s. 83–107.
- KUTNAR, František: *Paměti sedláka Josefa Dlaska*. Praha 1941.
- KUTNAR, František: Pokroková generace rolnictva z doby po zrušení poddanství. *Sociologie a historie zemědělství* 2, 1966, s. 39–55.
- KUTNAR, František: Pokusy o sociálně politickou aktivitu rolnictva v Čechách za Bachova absolutismu. *Historický sborník* 18, 1971, s. 71–84.
- KUTNAR, František: *Tvář české vesnice v minulosti*. Praha 1942.
- KUTNAR, František: Zemědělská technika na Hané v šedesátých letech 19. století. In: *Sborník Vysoké školy pedagogické v Olomouci. Historie III*. Praha 1956, s. 123–141.
- LACINA, Vlastislav: Změny priorit v programových dokumentech české agrární strany. In: RAŠTICOVÁ, Blanka (ed.): *Agrární strany ve vládních a samosprávných strukturách mezi světovými válkami*. Uherské Hradiště – Brno 2008, s. 87–92.
- Landes-Gesetz- und Verordnungsblatt für die Markgrafschaft Mähren*, 1875, 1884.
- LANGMUIR, Gavin I.: *History, Religion, and Antisemitism*. Berkeley 1990.
- LAPÁČEK, Jiří: K organizaci agrárního tisku na Moravě 1909–1916. In: HRABÍK SAMAL, Mary – ŠOUŠA, Jiří – MILLER, Daniel E. (eds.), *K úloze a významu agrárního hnutí v českých a československých dějinách*. Praha 2001 s. 39–57.
- LAQUEUR, Walter: *The Changing Face of Antisemitism. From Ancient Time to the Present Day*. Oxford 2006.

- LAŠTOVKA, Marek a kol.: *Pražské spolky. Soupis pražských spolků na základě úředních evidencí z let 1895–1990*. Praha 1998.
- Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce*. Díl 1. A–G. Praha 1985.
- LIPOVSKI, Radek: Hospodářské školství ve městech Frýdku a Místku do roku 1918. In: *Sborník Státního okresního archivu Frýdek-Místek* 14, 2017, s. 81–98.
- LOM, František: Vývoj a význam zemědělského tisku. In: *Vědecké práce zemědělského muzea*, 1985, s. 7–34.
- LOUDIL, Lumír: *Vývoj živočišné výroby na území ČSR v období kapitalismu druhé poloviny 19. století*. Praha 1980.
- LÖW, Raimund: *Der Zerfall der „Kleinen Internationale“. Nationalitätenkonflikte in der Arbeiterbewegung des alten Österreich (1889–1914)*. Wien 1984.
- LUFT, Robert: *Parlamentarische Führungsgruppen und politische Strukturen in der tschechischen Gesellschaft*. Bd. 1–2, München 2012.
- MACURA, Vladimír: *Znamení zrodu a české sny*. Praha 2015.
- MAHEL, Richard: Kulturní nástroje v procesu formování národa (škola, spolky, knihovny). Češi v Hněvotíně 1892–1918. In: *Morava v době převratů a změn 1848–1918*. Kroměříž 2018, s. 106–118.
- MACHAČOVÁ, Jana – MATĚJČEK, Jiří: Nádeníci se střídavým zaměstnáním (1850–1914). Wenzel Holek, Lebensgang eines deutsch-tschechischen Handarbeiters. In: *Studie k sociálním dějinám 19. století* 4, 1994, s. 236–335.
- MACHAČOVÁ, Jana – MATĚJČEK, Jiří: *Nástin sociálního vývoje českých zemí 1781–1914*. Praha 2010.
- MACHOVÁ, Barbora – ŠIPÖCZOVÁ, Eva: Reflexe vztahu venkovského učitele a lokálního společenství na pozadí událostí zaznamenaných ve školních kronikách na Moravě na přelomu 19. a 20. století. In: *Národopisná revue Strážnice*, 24, 2014, s. 117–127.
- MALÍNSKÁ, Jana: *České ženské hnutí v zápase o politické zrovnoprávnění žen. Role spolků a politických stran v letech 1890–1914*. Praha 2007. Disertační práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. Praha 2007.
- MALÍŘ, Jiří – MAREK, Pavel a kol.: *Politické strany. Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861–2004*. Sv. 1–2. Brno 2005.
- MALÍŘ, Jiří – ŘEPA, Milan: *Morava na cestě k občanské společnosti. Dějiny Moravy*, díl 3/2. Brno 2018.
- MALÍŘ, Jiří a kol.: *Biografický slovník poslanců moravského zemského sněmu v letech 1861–1918*. Brno 2012.
- MALÍŘ, Jiří: Die Parteien in Mähren und Schlesien und ihre Vereine. In: RUMPLER, Helmut – URBANITSCH, Peter (eds.): *Die Habsburgermonarchie 1848–1918*. Band 8/1: *Politische Öffentlichkeit und Zivilgesellschaft. Vereine, Parteien und Interessenverbände als Träger der politischen Partizipation*. Wien 2006, s. 705–803.
- MALÍŘ, Jiří: 1848 „Vítězi revoluce v habsburské monarchii byli sedlák a byrokrat“. In: *Osmičky. Osudová výročí českých a československých dějin končící na jednu číslici*. Praha 2018, s. 133–179.
- MALÍŘ, Jiří: Generálové bez vojska. Národní strana na Moravě v letech 1890–1914. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity* 45, C-43, 1996, s. 95–113.

- MALÍŘ, Jiří: Ke vzniku a vývoji Německé radikální strany na Moravě. In: KAISEROVÁ, Kristina – PEŠEK, Jiří (eds.): *Viribus unitis, aneb nedosti bylo Jana Křena*. Ústí nad Labem 2005.
- MALÍŘ, Jiří: Moravské rolnictvo mezi liberalismem a politickým katolicismem. In: FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.): *Sekularizace venkovského prostoru v 19. století*. Brno 2009, s. 47–68.
- MALÍŘ, Jiří: Německý katolický politický tábor na Moravě v letech 1848–1914. *Časopis Matice moravské* 116, 1997, s. 201–215.
- MALÍŘ, Jiří: *Od spolků k moderním politickým stranám*. Brno 1996.
- MALÍŘ, Jiří: Pokrokové hnutí na Moravě v letech 1898–1906. *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity*, C 21–22, 1975, s. 101–122.
- MALÍŘ, Jiří: Pokrokové hnutí na Moravě. In: MALÍŘ, Jiří – MAREK, Pavel a kol.: *Politické strany. Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861–2004*. Díl I. *Období 1851–1938*. Brno 2005, s. 341–372.
- MALÍŘ, Jiří: Předhistorie vzniku Německé agrární strany na Moravě. In: POKORNÝ, Jiří – VELEK, Luboš – VELKOVÁ, Alice (eds.): *Nacionalismus, společnost a kultura ve střední Evropě 19. a 20. století*, Praha 2007, s. 357–366.
- MALÍŘ, Jiří: *Vývoj liberálního proudu české politiky na Moravě. Lidová strana na Moravě do roku 1909*. Brno 1985.
- MALÍŘ, Jiří: Zemský sněm na Moravě v letech 1861–1918. In: Malíř Jiří a kol.: *Biografický slovník poslanců moravského zemského sněmu v letech 1861–1918*. Brno 2012, s. 11–46.
- MAREK, Pavel (ed.): *Politické programy českého politického katolicismu 1894–1938*. Praha 2011.
- MAREK, Pavel a kol.: *Jan Šrámek a jeho doba*. Brno 2011.
- MAREK, Pavel a kol.: *Přehled politického stranictví na území českých zemí a Československa v letech 1861–1998*. Olomouc 2000.
- MAREK, Pavel: *Český katolicismus 1890–1914. Kapitoly z dějin českého katolického tábora na přelomu 19. a 20. století*. Rosice 2003.
- MAREK, Pavel: František Jan Kroiher mezi ultramontanismem a sekularizací. In: FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.): *Sekularizace venkovského prostoru v 19. století*. Brno 2009, s. 89–101.
- MAREK, Pavel: In den Intentionen der Enzyklika Rerum novarum. Der Beitrag Rudolf Horskýs zur Lösung der sozialen Frage. In: FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.): *Sozial-reformatorisches Denken in den böhmischen Ländern 1848–1914*. München 2010.
- MAREK, Pavel: Může být katolický kněz členem agrární strany? Příspěvek k životním osudům Františka Jana Kroihera. In: BUBÍK, Tomáš – HOFFMANN, Henryk (eds.): *Náboženství a politika*. Pardubice 2007, s. 18–31.
- MARCHA, Jaroslav: *Jak zakládati agrární organizace? Příručka pro stoupence strany agrární*. Brno 1911.
- MARKEL, Martin: Počátky křesťansko-sociálního hnutí na jižní Moravě. In: FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.): *Sekularizace českých zemí v letech 1848–1914*, Brno 2007, s. 25–34.

- MARKEL, Martin: Svaz Němců jižní Moravy do roku 1914. Příspěvek k charakteru nacionalizmu na počátku století. *Časopis Matice moravské* 119, 2000, s. 403–421.
- MARKEL, Martin: *Svoboda a demokracie v regionu rakouského impéria. Politika jiho-moravských Němců v letech 1848–1919*. Brno 2010.
- MARKEL, Martin: Tradicionalistické střední Podyjí, zázemí německého katolicismu na Moravě. In: FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.): *Sekularizace venkovského prostoru v 19. století*. Brno 2009, s. 241–251.
- MARSCHOWSKY, Theodor: *O scelování hospodářských pozemků na Moravě*. Brno [1900].
- MARTIN, David: *On Secularization. Towards a Revised General Theory*. Aldershot 2006.
- MATEJKO-PETERKA, Ilona – HANIČÁK, Ondřej – JANÁK, Martin: *Spolkový život ve Slezsku: spolky ve světle dochovaných památek*. Opava 2016.
- MAUR, Eduard: *Paměť hor. Šumava, Říp, Blaník, Hostýn, Radhošť*. Praha 2006.
- McPHEE, Peter: *The Politics of Rural Life. Political Mobilization in the French Countryside 1848–1852*. Oxford 1992.
- MELZER, Miloš – SCHULZ, Jiří a kol.: *Vlastivěda šumperského okresu*. Šumperk 1993.
- MESTENHAUSER, Eduard: *Zur Charakteristik der Sanitätsverhältnisse Schlesiens in den letzten zehn Jahren (1872–1881)*. Troppau 1882.
- MIKOVCOVÁ, Alena: Vysoké školy zemědělské v českých zemích v letech 1967–1918. In: BINDER, Harald – KŘIVOHLAVÁ, Barbora – VELEK, Luboš (eds.): *Místo národních jazyků ve výchově, školství a vědě v habsburské monarchii 1867–1918*. Praha 2003, s. 661–685.
- Mittheilungen des Kuhländler landwirtschaftlichen Vereins in Neutitschein*. Neutitschein 1872.
- Mittheilungen des Kuhländler landwirtschaftlichen Vereins in Neutitschein*. Neutitschein 1884.
- MODRÁČEK, František: *Sociálně demokratické požadavky pro venkov*. Praha 1911.
- MODRÁČEK, František: Sociální demokratický program pro venkov. *Akademie* 11, 1906/07, s. 194–208.
- MOLEND, Jan: *Chłopi, naród, niepodległość. Kształtowanie się postaw narodowych i obywatelskich chłopów w Galicji i Królestwie Polskim w przededniu odrodzenia Polski*. Warszawa 1999.
- MOMMSEN, Hans: *Die Sozialdemokratie und die Nationalitätenfrage im habsburgischen Vielvölkerstaat*, Bd. 1: *Das Ringen um die supranationale Integration der zisleithanischen Arbeiterbewegung (1867–1907)*. Wien 1963.
- MORITZ, Marina: Erfahren. Verändern. Beharren. Dorfleben im 19. Jahrhundert. In: *Schriften des Museums für Thüringer Volkskunde* 38, 2015.
- MORYS-TWAROWSKI, Michael: Droga do deklaracji z października 1918 roku. Środowisko wójtów wsi polskich w 2 połowie XIX i na początku XX wieku. In: *Cieszyńskie Studia Muzealne. Těšínský muzejní sborník*. T 7. Cieszyn 2020, v tisku.
- MORYS-TWAROWSKI, Michael: *Wójtowie na Śląsku Cieszyńskim 1864–1918. Studium prozopograficzne*. I. svazek, Kraków 2018.

- MRKLAS, Ladislav: Rodina agrárních stran včera a dnes. In: RYCHLÍK, Jan – HOLEČEK, Lukáš – PEHR, Michal (eds.): *Agrarismus ve střední a východní Evropě 19. a 20. století*. Praha 2015, s. 25–47.
- MYŠKA, Milan: Spolky ve Slezsku na prahu 70. let 19. století. Pokus o kvantitativní analýzu. In: *Vladimír Wolf et Opera Corcontica. Sborník příspěvků k šedesátinám Prof. PhDr. Vladimíra Wolfa*. Hradec Králové 2002, s. 278–288.
- MYŠKA, Milan: Šlechta v Čechách, na Moravě a ve Slezsku na prahu buržoasní éry. Hospodářská aktivita české aristokracie a tzv. „kapitalistická modernizace“. *Časopis Slezského muzea, série B – vědy historické* 36, 1987, s. 45–66.
- NAGYOVÁ, Eva – ČERMÁKOVÁ, Libuše – VODIČKOVÁ, Nila: *Křižanov II*. Křižanov 2006.
- NEKUDA, Vladimír et al.: *Uherskohradištsko*. Brno 1982.
- NEŠPOR, Zdeněk R.: *Náboženství na prahu nové doby. Česká lidová zbožnost 18. a 19. století*. Ústí nad Labem 2006.
- NEŠPOR, Zdeněk R.: *Náboženství v 19. století. Nejčirkevňější století, nebo období zrodu českého ateismu?* Praha 2010.
- NEUFELD, Leopold: *Der distriktsärztliche Dienst in Mähren*. Wien 1914.
- NOVÁK, Pavel a kol.: *Dějiny hmotné kultury a každodennosti českého venkova devatenáctého a první poloviny dvacátého století*. Praha 2007.
- NOVÁK, Pavel: Rolník – Vysočina – Příklad Viléma Richlého a rodin z Mirošova a Dušejova, in: In: FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.): *Člověk na Moravě 19. století*, s. 182–201
- NOVOTNÝ, Gustav: Hospodářské neboli zemědělské školství v českých zemích od konce osmnáctého do počátku dvacátého století. In: *Zemědělské školství, výzkum a osvěta jako předpoklad hospodářského a sociálního rozvoje venkova v 19. a 20. století*. Uherské Hradiště 2004, s. 243–264.
- OBRTTEL, František: *Po stopách novin na našem venkově od dob probuzení*. Praha 1922.
- OBRTTEL, František: *Moravští sedláci v letech 1848–1904. Příspěvek k politickým dějinám moravského venkova*. Přerov 1914.
- O'DEA, Thomas F.: *The Sociology of Religion*. Englewood Cliffs 1966.
- OELLERMANN, Thomas: Dělnický tělovýchovný a sportovní svaz v první Československé republice. In: WAIC, Marek (ed.): *Německé tělovýchovné a sportovní spolky v českých zemích a Československu*. Praha 2008, s. 65–82.
- Österreichische Statistik, Statistik des Sanitätswesens der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder für das Jahr 1880 nach amtlichen Berichten*, Band 3, Heft, 1.
- Ottův slovník naučný*. Díl XI. Praha 1897.
- PACE, Anton (ed.): *Ernst Mayrhofer's Handbuch für den politischen Verwaltungsdienst in den im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern mit besonderer Berücksichtigung der diesen Ländern gemeinsamen Gesetze und Verordnungen*. Teil IV. Wien 1898, s. 493–1259.
- PADRNOŠOVÁ, Jitka: Učitel. Příklad Jana Jaroslava Jelínka. In: FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.): *Člověk na Moravě 19. století*. Brno 2008, s. 111–124.

- Památník první hasičské župy tišnovské – Oharkovy, 1882–1932.* Brno 1932.
- Pamětní spis k jubileu čtyřicetiletého trvání Národní jednoty pro J. Z. Moravu.* Brno 1925.
- PANÝREK, Jan Duchoslav: *Nariadení o zdravotníctví na školách obecných v kráľovstve Českém.* Praha 1891.
- PAVLÍČEK, Tomáš W.: *Výchova kněží v Čechách a jejich role v náboženské kultuře (1848–1914).* Praha 2017.
- PAVLÍK, Richard: *Retrospektivní kronika města Vsetína z let 1500–1930.* Vsetín 1960.
- PÉCOUT, Gilles: La politisation des paysans au XIXe siècle. Réflexions sur l'histoire politique des campagnes françaises. *Histoire et Sociétés Rurales* 1994, 2, s. 91–125.
- PELC, Ferdinand K.: Valašská vesnice (Velká Bystřice u Rožnova). In: *Obzor národohospodářský* 9, 1904, s. 215–224, 261–271, 314–322.
- PEŘINKA, František V.: *Jaroslavický okres.* Brno 1905.
- PETRÁŇ, Josef – HAVRÁNEK, Jan: Rolnické hnutí v českých zemích v letech 1775–1918. *Československý časopis historický* 17 (67), 1969, s. 863–886.
- PETRÁŇ, Josef: *Dějiny českého venkova v příběhu Ouběnic.* Praha 2012.
- PETRÁŇ, Josef: *Příběh Ouběnic. Mikrohistorie české vesnice.* Praha 2001.
- PETRUS, Jan: *Okresní hejtmanství Valašsko-Meziříčské na Moravě. Stav v roce 1900–1902.* Krásno 1903.
- PETRUS, Jan: *Statistika hejtmanství Val. Meziříčského.* Holešov 1896.
- PEYRER, Karl: *Scelování držebnosti pozemkové a zakládání společných cest polních.* Praha [1870].
- PINKAVA, Viktor: *Unčovský a rýmařovský okres.* Brno 1922.
- PIŠÍN, Libor: *100 let dobrovolné požární ochrany ve Velkém Meziříčí.* Velké Meziříčí 1971.
- POKLUDOVÁ, Andrea: Emancipovaná a přesto nešťastná. Sebereflexe začínající učitelky z počátku 20. století. In: ČADKOVÁ, Kateřina – LENDEROVÁ, Milena – STRÁNÍKOVÁ, Jana (eds.): *Dějiny žen aneb Evropská žena od středověku do 20. století v zajištění historiografie.* Pardubice 2007, s. 363–372.
- POKLUDOVÁ, Andrea: *Formování inteligence na Moravě a ve Slezsku.* Opava 2008.
- POKLUDOVÁ, Andrea: Hospodářský spolek pro severovýchodní Moravu: významný aktér v modernizačním procesu rolnictva Pobeskydí v letech 1862–1914. *Časopis Matice moravské* 139, 2020.
- POKLUDOVÁ, Andrea: Karel Jaromír Bukovanský, významný představitel českého národního hnutí na Ostravsku. (K 160. výročí narození). *Vlastivědné listy* 31, 2004, č. 2, s. 12–15.
- POKLUDOVÁ, Andrea: Karel Jaromír Bukovanský. Pedagog, vlastivědný pracovník, archeolog, publicista a zakladatel českého muzejnictví ve Slezsku. *Časopis Slezského zemského muzea*, řada B, 54, 2005, s. 26–52.
- POKLUDOVÁ, Andrea: Matice opavská v kontextu formování občanské společnosti Rakouského Slezska 1848–1914. In: *140 let Matice opavské. Vybrané kapitoly z dějin české národní emancipace ve Slezsku.* Opava 2017, s. 11–34.
- POKLUDOVÁ, Andrea: Sviadnov v letech 1848–1918. In: ADAMEC, Tomáš a kol.: *Sviadnov.* Sviadnov 2017.

- POKLUDOVÁ, Andrea: The Legally trained Civil Servants in Moravia and Silesia 1848–1918: Bureaucracy and Civil Servants from the Vormärz to the Inter-War Years. In: ADLGASSER, Franz – LINDSTRÖM, Fredrik (eds.): *The Habsburg Civil Service and Beyond*. Wien 2019, s. 97–108.
- POKLUDOVÁ, Andrea: Transformace měst v hygienicky nezávadná místa k životu. In: KLADIWA, Pavel – ZÁŘICKÝ, Aleš (eds.): *Město a městská společnost v procesu modernizace 1740–1918*. Ostrava 2009, s. 331–341.
- POKLUDOVÁ, Andrea: Učitel. In: MYŠKA, Milan – ZÁŘICKÝ, Aleš (eds.): *Člověk v Ostravě v XIX. století*. Ostrava 2007, s. 31–43.
- POKLUDOVÁ, Andrea: Vesnický učitel na přelomu 19. a 20. století: významný akter modernizace venkovské společnosti. *Časopis Matice moravské* 137, 2018, č. 2, s. 295–318.
- POKORNÁ, Magdalena: Kodymovy Hospodářské noviny. Publikační možnosti a limity v polovině 19. století. In: RANDÁK, Jan – KOURA, Petr (eds.): *Hrdinství a zbabělost v české politické kultuře 19. a 20. století*. Praha 2008, s. 44–74.
- POKORNÝ, Jiří: Sekularizace školství. In: FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.): *Sekularizace venkovského prostoru v 19. století*. Brno 2009, s. 83–88.
- POPELKA, Petr: Podnikatel jako národní agitátor. Hermann Brass a jeho aktivity při sčítání lidu na Zábřežsku v letech 1900–1930. *Časopis Matice moravské* 135, 2016, s. 41–67.
- POPELKA, Petr: Proces české národní aktivizace na severozápadní Moravě do první světové války. In: *Historica Olomucensia* 57, 2019, s. 103–136.
- POPELKA, Petr: Rolník nové doby. Hospodářské spolky a jejich role v hospodářské a společenské modernizaci moravského venkova ve druhé polovině 19. století. *Moderní dějiny/Modern History* 27, 2019, s. 1–29.
- PÖSCHL, Gustav: *Krise agrární a rolnická družstva hospodářská*. Mělník 1896.
- POSPĚCH, Pavel: Rolník – Haná – Příklad Josefa Vyslouzila. In: FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.): *Člověk na Moravě 19. století*, s. 161–181.
- POSPĚCH, Pavel: Založení agrární strany na Moravě. *Časopis Matice moravské* 100, 1981, s. 255–271.
- POSTOLKA, August – TOSCANO, Anton (eds.): *Die animalischen Nahrungs- und Genussmittel des Menschen: Mit Berücksichtigung der österreichischen und deutschen Gesetzgebung. Zum Gebrauche für Thierärzte, Sanitätsbeamte und Physicatscandidaten*. Wien 1893.
- PRAETORIUS, Christian Ludwig: *Oesterreichischer Medicinal-Schematismus für 1885: enthaltend sämmlliche graduirten und diplomirten Aerzte, Thierärzte und Apotheker der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder: als Anhang: Sanitäts-Gesetze für Oesterreich-Ungarn*. Wien 1885.
- Program české strany agrární pro Moravu a Slezsko*. Olomouc (1905).
- Program moravské strany pokrokové*. Brno [1907].
- Program Polskiego Zjednoczenia Narodowego na Śląsku*. Cieszyn 1912.
- Program „Strany národní”*. Praha 1905.

- PROKŠ, Petr (ed.): *Politické programy Československé a Československé sociálně demokratické strany dělnické 1878–1948*. Praha 1999.
- První moravsko-slezský sjezd křesťansko-sociální na Velehradě 3. a 4. září 1899*. Brno 1900.
- PUHLE, Hans-Jürgen: *Agrarische Interessenpolitik und preußischer Konservatismus im wilhelminischen Reich (1893–1914). Ein Beitrag zur Analyse des Nationalismus in Deutschland am Beispiel des Bundes der Landwirte und der Deutsch-Konservativen Partei*. Bonn – Bad Godesberg 1975.
- PURŠ, Jaroslav: *Tábory v českých zemích 1868–1871. Československý časopis historický* 6 (56), 1958, s. 234–266, 446–470, 661–690.
- RADIMSKÝ, Jiří (ed.): *Petice moravského lidu k sněmu z roku 1848*. Praha 1955.
- RADIMSKÝ, Jiří: Nejstarší spolky na Moravě s přihlédnutím ke spolkům dělnickým. *Časopis Matice moravské* 73, 1954.
- RADIMSKÝ, Jiří: Zemědělská krise před sto lety. *Časopis Matice moravské* 68, 1948, s. 328–351.
- RÁJA, Martin: JUDr. Ctibor Helcelet (1844–1904) – významný moravský politik, český vlastenec a buditel národního života ve Vyškově. *Vlastivědný věstník moravský* 57, 2005, s. 191–193.
- RÁKOSNÍK, Jakub – SPURNÝ, Matěj – ŠTAIF, Jiří: *Milníky moderních českých dějin: krize konsenzu a legitimacy v letech 1848–1989*. Praha 2018.
- RAŠTICOVÁ, Blanka (ed.): *Osudy zemědělského družstevnictví ve 20. století*. Uherské Hradiště 2002.
- Reichsgesetzblatt für die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder. Jahrgang 1883*. Wien 1883.
- Reichs-Gesetz-Blatt für das Kaiserthum Oesterreich. Jahrgang 1869*. Wien 1869.
- Ročenka Sdružení venkovské omladiny na Moravě a ve Slezsku 1–5*, Kroměříž 1912–1916.
- ROKOSKÝ, Jaroslav: Agrární strana. In: MALÍŘ, Jiří – MAREK, Pavel a kol.: *Politické strany. Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861–2004*. Díl 1. *Období 1861–1938*. Brno 2005, s. 413–441.
- ROSENBERG, Hans: Wirtschaftskonjunktur, Gesellschaft und Politik in Mitteleuropa 1873–1896. In: TÝŽ, *Machteliten und Wirtschaftskonjunkturen. Studien zur neueren deutschen Sozial- und Wirtschaftsgeschichte*. Göttingen 1978.
- RŮŽIČKA, Jan: *Maloměšáci s otevřenou myslí: obecní reprezentace Bučovic a Slavkova (1850–1914)*. Brno 2016.
- RYCHLÍK, Jan – HOLEČEK, Lukáš – PEHR, Michal (eds.): *Agrarismus ve střední a východní Evropě 19. a 20. století*. Praha 2015.
- ŘEPA, Milan: *Moravané nebo Češi? Vývoj českého národního vědomí na Moravě v 19. století*. Brno 2001.
- SALLAČ, Karel: *Svobodná dělitelnost pozemků jest záhubou stavu rolnického*. Praha 1887.
- Sammlung der Landesgesetze über das Schulwesen. XIII. Theil. Schlesien*. Wien 1916.
- Sanitäts-Bericht des K. K. Landes – Sanitätsrathes für Mähren für das Jahr... / Zdravotní zpráva pro Moravu...* Brünn [Brno] 1880, 1888, 1898, 1900, 1907.

- Sbírka obecných církevních nařízení c. k. evang. vrchní církevní rady augšb. a helv. vyznání*, rok 1911.
- Sechzig. *Turnverein Znaim 1862–1922*. Znaim 1922.
- SCHÖFFER, Peter: *Der Wahlrechtskampf der österreichischen Sozialdemokratie 1888/1889–1897. Vom Hainfelder Einigungsparteitag bis zur Wahlreform Baden und zum Einzug der ersten Sozialdemokraten in den Reichsrat*. Stuttgart – Wiesbaden 1986.
- SINGER, Barnett: *Village Notables in Nineteenth-Century France. Priests, Mayors, Schoolmasters*. Albany 1983.
- Sjezd českého rolnictva v Praze dne 27. prosince 1896*. Praha 1897.
- Sjezd důvěrníků Katolické strany národní na Moravě, konaný dne 12. listopadu 1900*. Brno 1900.
- SMETANOVÁ, Jaroslava: *Ochranné spolky, jejich vznik, struktura a vývoj do 20. let 20. století na příkladu Národní jednoty pro jihozápadní Moravu a Národní jednoty pošumavské*. Disertační práce, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity. Brno 2014.
- Sněmovní list o sezeních moravského sněmu zemského svolaného Nejvyšším patentem ze dne 23. října 1873*. Brno 1873.
- Sněmovní list o sezeních moravského sněmu zemského svolaného Nejvyšším patentem ze dne 10. srpna 1874*. Brno 1874.
- Sněmovní list o sezeních moravského sněmu zemského svolaného Nejvyšším patentem ze dne 3. března 1875*. Brno 1875.
- Sněmovní list o sezeních moravského sněmu zemského svolaného Nejvyšším patentem ze dne 28. srpna 1878*. Brno 1878.
- Sněmovní list o sezeních moravského sněmu zemského svolaného Nejvyšším patentem ze dne 26. května 1880*. Brno 1880.
- Sněmovní list o sezeních moravského sněmu zemského svolaného Nejvyšším patentem ze dne 27. srpna 1882*. Brno 1882.
- Sněmovní list o sezeních moravského sněmu zemského svolaného Nejvyšším patentem ze dne 2. září 1883*. Brno 1883.
- Sněmovní list o sezeních moravského sněmu zemského svolaného Nejvyšším patentem ze dne 14. listopadu 1885*. Brno 1885.
- Sněmovní list o sezeních moravského sněmu zemského svolaného Nejvyšším patentem*. Brno 1907.
- Sněmovní list o sezeních moravského sněmu zemského svolaného Nejvyšším patentem*. Brno 1908.
- SOBEK, Josef: *Historie Sboru dobrovolných hasičů Šumperk – Temenice 1873–2008*. Šumperk 2008.
- SOMMERVILLE, C. John: *Secular Society / Religious Population. Our Tacit Rules for Using the Term „Secularization“*. *Journal for the Scientific Study of Religion* 37, 1998, č. 1, s. 249–253.
- SPYRA, Janusz (ed.): *Książka – biblioteka – szkoła w kulturze Śląska Cieszyńskiego*. Cieszyn 2001.

- SPYRA, Janusz: Główne kierunki rozwoju szkolnictwa na Śląsku Cieszyńskim w XIX w. i na początku XX w. w świetle ustawodawstwa i statystyk". In: SPYRA, Janusz (ed.): *Książka – biblioteka – szkoła w kulturze Śląska Cieszyńskiego*. Cieszyn 2001, s. 167–216.
- SPYRA, Janusz: *Towarzystwo Oszczędności i Zaliczek, Związek Spółek Rolniczych i inne polskie instytucje życia finansowego na Śląsku Cieszyńskim przed 1918 r.* (studie je v tisku, vyjde ve Sborníku Cieszyńskie Studia Muzealne, Těšínský muzejní sborník. T 7, 2020).
- Stanovy České hospodářské společnosti pro markrabství moravské v Brně. Brno 1901.
- STAUTER-HASTED, Keely: *The Nation in the Village. The Genesis of Peasant National Identity in Austrian Poland 1848–1914*. Ithaca – London 2004.
- Sto let Sokola Vyškov, 1870–1970*. Vyškov 1970.
- STÖLZL, Christoph: *Die Ära Bach in Böhmen. Sozialgeschichtliche Studien zum Neoabsolutismus 1849–1859*. München – Wien 1971.
- STRACHOVÁ, Milena: *Sokol Brno I, 1862–1938. Dějiny elitní moravské jednoty*. Brno 2020, s. 29–45.
- STROBACH, Vít: *Židé: národ, rasa, třída. Sociální hnutí a židovská otázka v českých zemích 1861–1921*. Praha 2015.
- STRUVE, Kai: Peasant Emancipation and National Integration. Agrarian Circles, Village Reading Rooms, and Cooperatives in Galicia. In: LORENZ, Torsten (ed.): *Cooperatives in Ethnic Conflicts. Eastern Europe in the 19th and early 20th Century*. Berlin 2006, s. 229–250.
- STRUVE, Kai: *Bauern und Nation in Galizien. Über Zugehörigkeit und soziale Emanzipation im 19. Jahrhundert*. Göttingen 2005.
- STRUVE, Kai: Gentry, Jews and Peasants. Jews as Others in the Formation of the Modern Polish Nation in Rural Galicia during the Second Half of the Nineteenth Century In: WINGFIELD, Nancy (ed.): *Creating the Other: Ethnic Conflict and Nationalism in Habsburg Central Europe*. New York – Oxford 2003, s. 103–126.
- SUŠOVÁ, Veronika: Staré i nové. Sekularizace politického vzdělání na předlitavském venkově ve druhé polovině 19. století a na začátku 20. století. In: FASORA, Lukáš – HANUŠ, Jiří – MALÍŘ, Jiří (eds.): *Sekularizace venkovského prostoru v 19. století*. Brno 2009, s. 89–104.
- SYLABA, Rudolf – VAVERKA, Leopold: *Dějiny dělnických tělovýchovných jednot*. Praha 1947.
- ŠAMALÍK, Josef: *Bič na agrární lež a klam*. Brno 1913.
- ŠEBESTOVÁ, Augusta: *Lidské dokumenty a jiné národopisné poznámky: z několika jiho-moravských dědin*. Olomouc 1900.
- ŠINKOVSKÝ, Roman: Turnerské hnutí v českých zemích od svých počátků do roku 1918. In: WAIC, Marek (ed.): *Německé tělovýchovné a sportovní spolky v českých zemích a Československu*. Praha 2008, s. 9–36.
- ŠOUŠA, Jiří: Jan Antonín Prokůpek und Anna Chlebounová. Aspekte der Modernisierung in der Lebenswelt tschechischer Bauern im langen 19. Jahrhundert. In: HAAS, Hanns – HIEBL, Ewald (eds.): *Politik vor Ort. Sinngebung in ländlichen und kleinstädtischen Lebenswelten* (Jahrbuch für Geschichte des ländlichen Räu-

- mes, sv. 4), Innsbruck – Wien – Bozen 2007, s. 170–185.
- ŠOUŠA, Jiří: *Mezi brázdou a bankovním úvěrem: o agrárních a peněžních dějinách 19. a 20. století: výbor prací k 60. narozeninám*. Praha – Pelhřimov 2012, s. 231–236.
- ŠTAIF, Jiří: Peníze a společnost. Několik sond do vztahu mezi tradiční mentalitou a společenskou modernizací v české národní společnosti 19. století. In: KUBŮ, Eduard – ŠOUŠA, Jiří (eds.): *Finanční elity v českých zemích (Československu) 19. a 20. století*. Praha 2008, s. 18–55.
- ŠŤASTNÝ, Alfons: *Program rolnictva pro nejprve příští radu říšskou*. Tábor 1891.
- ŠTAUBEROVÁ-ŠKOCHOVÁ, Karolína: Cecilianismus aneb Správná hudba ku chvále Boží. In: HOJDA, Zdeněk – PRAHL, Roman (eds.): *Bůh a bohové. Církev, náboženství a spiritualita v českém 19. století*. Praha 2003, s. 311–316.
- ŠÚSTKOVÁ, Hana: *Biografický slovník poslanců slezského zemského sněmu v Opavě (1861–1918)*. Ostrava 2006, s. 26–27.
- TINKOVÁ, Daniela: Profanace posvátna a odkouzlování světa. Rouhačství a svato-krádež mezi „magickým světem“ tradiční Evropy a na prahu občanské společnosti. *Lidé města* 5, 2003, č. 12.
- TOBOLKA, Zdeněk Václav (red.): *Česká politika*. Díl první. Praha 1906.
- TOBOLKA, Zdeněk V. (red.): *Česká politika*. Díl pátý. *Kulturní, zvláště školské úkoly české politiky*. Praha 1913.
- TRAPL, Miloš: *Monsignore Jan Šrámek*. Olomouc 1995.
- UMLAUFF, Carl: *Der Neutitscheiner Landwirthschaftliche Verein, Sein Entstehen Und Wirken Seit 23. Nov. 1862 Bis Ende Dec. 1867*. Kremsier 1868.
- URBAN, Otto: Der böhmische Landtag. In: RUMPLER, Helmut – URBANITSCH, Peter (eds.): *Die Habsburgermonarchie 1848–1918*. Band 7/2. *Verfassung und Parlamentarismus. Die regionalen Repräsentativkörperschaften*. Wien 2000, s. 1991–2055.
- URBANITSCH, Peter: „Mährische Exzesse“ im Oktober und November 1899 und das offizielle Wien. In: AMBROŽOVÁ, Hana et al. (eds.): *Historik na Moravě. Profesoru Jiřímu Malířovi, předsedovi Matice moravské a vedoucímu Historického ústavu FF MU, věnují jeho kolegové, přátelé a žáci k šedesátinám*. Brno 2009, s. 447–471.
- Úřední list c. k. okresního hejtmanství a c. k. okresní rady školní v Místku. Místek 1896–1914.
- VACEK, Bohumil: *Věřejná služba zdravotní ve vesnicích a lékařská pomoc (přednáška na anketě říšského sboru Péče o zdraví venkova v Praze 28. března 1926)*. Praha 1936.
- VÁCLAVEK, Matouš: *Dějiny města Vsetína a okresu Vsackého*. Vsetín 1901.
- VÁCLAVÍK, Oldřich: Vítězství českého živlu v Litovli jako příklad národnostního zápasu na Moravě na konci 19. století. In: *Morava v době převratů a změn 1848–1918*. Kroměříž 2018, s. 66–81.
- VACULÍKOVÁ, Jana: Čtenářské spolky a knihovny na Valašsku v letech 1848–1918. In: *Morava v době převratů a změn 1848–1918*. Kroměříž 2018, s. 124–135.
- VAŘEKA, Marek: Role učených společností v procesu modernizace zemědělství v Rakouském Slezsku 1742–1848. *Sborník prací Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, řada společenských věd* 31, 2017, s. 13–20.

- VAŠÍČKOVÁ, Šárka: *Dějiny sokolského hnutí ve Velkém Meziříčí*. Velké Meziříčí 2000.
- VELEK, Luboš: Agropedagogika ve službách mladočeské strany na přelomu 19. a 20. století. In: RAŠTICOVÁ, Blanka (ed.): *Zemědělské školství, výzkum a osvěta jako předpoklad hospodářského a sociálního rozvoje venkova v 19. a 20. století*. Uherské Hradiště 2004, s. 33–38.
- VELEK, Luboš: Mladočeši a konec principu všennárodní strany – volby do Říšské rady 1900–1901. In: *Paginae historiae* 7, 1999, s. 126–158.
- VELEK, Luboš: Myšlenka zavedení všeobecného, rovného a přímého volebního práva v obecném a českém kontextu. *Střed. Časopis pro mezioborová studia střední Evropy* 19. a 20. století 1, 2009, s. 58–67.
- VELEK, Luboš: Sdružení českých zemědělců a Národní strana svobodomyšlná 1896–1899. In: RAŠTICOVÁ, Blanka (ed.): *Politická a stavovská zemědělská hnutí ve 20. století*. Uherské Hradiště 2000, s. 123–134.
- Velké Karlovice 1714–2014*. Velké Karlovice 2014.
- VELKOVÁ, Alice – VELEK, Luboš: Vnímání národnostní identity u venkovského obyvatelstva v Čechách na začátku 19. století. In: POKORNÝ, Jiří – VELEK, Luboš – VELKOVÁ, Alice (eds.): *Nacionalismus, společnost a kultura ve střední Evropě 19. a 20. století. Pocta Jiřímu Kořalkovi k 75. narozeninám*. Praha 2007, s. 39–51.
- VELKOVÁ, Alice: Proměny venkovské společnosti v letech 1750–1850. *Český časopis historický* 105, 2007, s. 809–857.
- VELKOVÁ, Alice: Transformations of rural society between 1700–1850. *Historica. Historical sciences in the Czech republic* 13, 2008, s. 109–158.
- VERBÍK, Antonín: Formování agrární ideologie na Moravě v 60. letech 19. století. *Časopis Matice moravské* 96, 1977, s. 116–128.
- VERBÍK, Antonín: Hospodářský spolek v Dolních Kounicích. *Jižní Morava* 6, 1969, s. 98–104.
- VERBÍK, Antonín: Počátky zemědělských spolků na Moravě. *Časopis Matice moravské* 89, 1970, s. 226–252.
- VERBÍK, Antonín: Zemědělská revoluce a regionální zemědělské spolky v českých zemích ve druhé polovině 19. století. *Hospodářské dějiny / Economic History* 1, 1978, s. 89–120.
- Verzeichnis der Landeskulturräte, Landwirtschaftsgesellschaften und der land- und forstwirtschaftlichen Vereine in dem im Reichsrat vertretenen Königreich und Ländern*. Wien 1914.
- Věstník Ústřední jednoty českých hospodářských společenstev úvěrních pro Moravu a Slezsku a spořitelních a záloženských spolků dle vzoru Raiffeisenova*. Brno 1902–1921.
- VLČEK, Karel: Podíl učených zemědělských společností na vývoj zemědělské ekonomiky. *Časopis pro dějiny venkova* 26, 1939, s. 173–184.
- VLK, František: Okrašlovací spolek v Moravských Budějovicích. In: *Vlastivědný sborník Moravskobudějovicka* 5, Moravské Budějovice 2019, s. 115–121.
- VOBOŘIL, Jan: *Vlivní muži pražských předměstí: komunální elity v Karlíně a Libni v letech 1861–1914*. Praha 2017.

- VOJTĚCHOVSKÝ, František – TALPA, František (eds.): *Krajinská výstava sev. vých. Moravy v Příboře 1911: Od 12. srpna do 12. září*. Příbor 1911.
- VOLF, Josef: *Z paměti starého českého sedláka*. Hradec Králové 1932.
- VON FRIEDEBURG, Robert: *Ländliche Gesellschaft und Obrigkeit: Gemeindeprotest und politische Mobilisierung im 18. und 19. Jahrhundert*. Göttingen 1997.
- VOŠAHLÍKOVÁ, Pavla: *Rákoska v dílně lidskosti. Česká škola v 19. století očima účastníků*. Praha 2016.
- VRBA, Rudolf: *Program české strany křesťansko-sociální*. Praha 1897.
- Výroční zpráva České hospodářské společnosti pro markrabství Moravské v Brně za rok... [1901–1919]. Brno 1902–1920.
- Výroční zpráva Ústředního svazu českých hospodářských společenstev v Markrabství moravském. V Brně za správní rok... [1899–1917]. Brno 1900–1918.
- Výroční zprávy Sokolské župy moravsko-slezské za rok 1904. Moravská Ostrava 1905.
- VYSKOČIL, Aleš: *C.k. úředník ve zlatém věku jistoty*. Praha 2009.
- VYSKOČIL, Aleš: Radnice a okresní úřad na Moravě na sklonku monarchie. In: AMBROŽOVÁ, Hana a kol. (eds.): *Historik na Moravě*. Brno 2009.
- WAGNER, Patrick: *Bauern, Junker und Beamte. Lokale Herrschaft und Partizipation im Ostelbien des 19. Jahrhunderts*. Göttingen 2005.
- WAIC, Marek: Sokol v české společnosti. In: WAIC, Marek (ed.): *Češi a Němci ve světě tělovýchovy a sportu*. Praha 2004, s. 215–228.
- WANDRUSZKA, Adam – URBANITSCH, Peter (eds.): *Die Habsburgermonarchie 1848–1918*, Bd. 2. *Verwaltung und Rechtswesen*. Wien 2003.
- WEBER, Eugen: *Peasants into Frenchmen. The Modernization of Rural France, 1870–1914*. Stanford 1976.
- WENZL, František: *Dějiny záložen a ostatního družstevního podnikání na Moravě do roku 1885*. Praha 1937.
- WILSON, Bryan R.: *Religion in Secular Society. Fifty Years On*. Oxford 2016.
- WILSON, Bryan: Secularization: The Inherited Model, s. 9–20. In: HAMMOND, Phillip E. (ed.): *Sacred in a Secular Age. Toward Revision in the Scientific Study of Religion*. Berkeley 1985.
- ZAHRA, Tara: Imagined Noncommunities: National Indifference as a Category of Analysis. *Slavic Review*, 69, 2010, č. 1, s. 93–119.
- ZAHRA, Tara: *Kidnapped Souls: National Indifference and the Battle for Children in the Bohemian Lands, 1900–1948*. Ithaca 2011.
- ZAHRADNIK, Franciszek: Czytelnia Ludowa w Cieszyńie. *Zaranie Śląskie* 26, 1963, s. 151–166.
- ZAPLETAL, Jan – ZAPLETALOVÁ, Markéta: Nové politické elity maloměst na přelomu 19. a 20. století. *Český časopis historický* 117, 2019, 2, s. 347–380.
- ZAPLETAL, Vladimír – KOŽÍK, František: *Dějiny Sokola Brno I, 1862–1887*. Brno 1948.
- ZÁŘICKÝ, Aleš a kol.: *Rakouské Slezsko v procesu modernizace 1742–1914*. Ostrava 2020.
- ZAYARNYUK, Andriy: *Framing the Ukrainian Peasantry in Habsburg Galicia, 1846–1914*. Edmonton 2003.

ZEMEK, Metoděj a kol.: *Nivnice, rodiště Jana Amose Komenského*. Praha 1992.

ZEMEK, Petr: Dějiny farnosti Hradčovice. In: MITÁČEK, Jiří – ZEMEK, Petr: *Hradčovice a Lhotka. Obec ve víru času*. Hradčovice 2017, s. 381–494.

Zpráva Politického klubu lidové strany pokrokové pro Moravu v Brně k sjezdu lidové strany pokrokové ve dnech 5. a 6. 1. 1911. Brno 1911.

Zpráva sjezdu lidové strany na Moravě, konaného ve dnech 5. a 6. ledna 1909. Brno 1909.